

تکثر صداها؛

از مداحان شناخته‌شده تا چهره‌های تازه

آنچه در مجموع برنامه‌های امسال بیش از گذشته به چشم آمد، تنها حضور چند مداح شناخته‌شده نبود؛ بلکه تنوع چهره‌ها، سبک‌ها و قالب‌های مداحی بود. در کنار مداحان با سابقه و شناخته‌شده‌ای همچون سیدمجید بنی فاطمه و مهدی رسولی، حضور چهره‌هایی که اجرای برنامه آنان در حرم رضوی کمتر سابقه داشت، به فضای عزاداری این دهه تنوع بیشتری بخشید. در این میان، حضور نخستین بار ملا باسَم کربلایی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بود؛ چرا که یک مداح عراقی با مخاطب گسترده بین‌المللی، در یکی از مهم‌ترین مناسبت‌های سالانه حرم رضوی، به زبان عربی برای زائران ایرانی و غیر ایرانی مرثیه‌سرایی کرد. از این منظر، برنامه‌آور می‌تواند یکی از نمونه‌های پر جسته‌پيوذ در ظرفیت مداحی جهان اسلام با مخاطبان بین‌المللی حرم رضوی دانست. برنامه‌های دهه پایانی صفر ۱۴۰۵ نشان داد که حرم مطهر رضوی در کنار حفظ آیین‌های ریشه‌دار خود، ظرفیت میزبانی از طیف گسترده‌ای از سبک‌ها و چهره‌های مداحی را نیز دارد؛ از چهارپایه خوانی سنتی حسین ستوده در صحن پیامبر اعظم (ص) تا مرثیه‌سرایی فارسی بنی فاطمه و مهدی رسولی در رواق امام خمینی (ره) و نوای عربی و بین‌المللی باسَم کربلایی. این تنوع، در واقع بخشی از روایت واحد عزاداری برای پیامبر اکرم (ص)، امام حسن مجتبی (ع) و حضرت علی بن موسی الرضا (ع) بود؛ روایتی که در دهه پایانی صفر امسال، با صداها و سبک‌های متنوع‌تری در صحن‌ها و رواق‌های حرم مطهر رضوی طنین انداز شد. در مجموع، حضور مداحان پر جسته و به ویژه ورود چهره‌های بین‌المللی همچون ملا باسَم کربلایی، در کنار اجرای سیدمجید بنی فاطمه، مهدی رسولی و حسین ستوده، یکی از وجوه متمایز برنامه‌های عزاداری حرم رضوی در دهه پایانی صفر ۱۴۰۵ بود؛ حضوری که هم تنوع مخاطبان را پوشش داد و هم ظرفیت حرم مطهر رضوی را به عنوان یک کانون فراملی آیین‌های رضوی و عزاداری اهل بیت (ع) برجسته‌تر کرد.

صفر امسال، حضور حسین ستوده در آیین چهارپایه خوانی شب شهادت امام رضا (ع) بود. این مراسم در صحن پیامبر اعظم (ص) برگزار شد و ستوده با قرار گرفتن بر چهارپایه، به نوحه خوانی و مرثیه‌سرایی در رثای امام هشتم (ع) پرداخت.

نخستین حضور ملا باسَم کربلایی در حرم رضوی

یکی از متفاوت‌ترین اتفاقات دهه پایانی صفر امسال، حضور «ملا باسَم کربلایی»، مداح سرشناس عراقی، در حرم مطهر رضوی بود؛ حضوری که برای نخستین بار در حرم رضوی اتفاق افتاد و از این منظر، جایگاه ویژه‌ای در میان برنامه‌های امسال داشت. باسَم کربلایی در دو شب، همراه با هیئت «عقیله الطالبین»، در رواق امام خمینی (ره) به مرثیه‌سرایی پرداخت. حضور این مداح شناخته‌شده جهان اسلام در کنار استقبال زائران و مجاوران، جلوه‌ای فراملی به برنامه‌های عزاداری حرم بخشید. منابع خبری نیز حضور او را نخستین مرثیه‌سرایی این مداح عراقی در حرم مطهر رضوی عنوان کرده‌اند. اهمیت این حضور صرفاً به اجرای یک برنامه مداحی محدود نبود. باسَم کربلایی از چهره‌های شناخته‌شده مرثیه‌خوانی در جهان اسلام است و نوحه‌های عربی او مخاطبان گسترده‌ای در کشورهای مختلف دارد. از همین رو، حضور او در حرم رضوی، به ویژه با اجرای مرثیه به زبان عربی در جمع زائران ایرانی و غیر ایرانی، ظرفیت قابل توجهی برای انتقال پیام و فرهنگ رضوی به مخاطبان فراتر از مرزهای ایران ایجاد کرد. گزارش‌های منتشرشده نیز از هم‌نوایی زائران با مرثیه عربی او در حرم حکایت دارد.

«در سوگ خورشید» بانوای سیدمجید بنی فاطمه

در بخش دیگری از برنامه‌های دهه پایانی صفر، سیدمجید بنی فاطمه از چهره‌های شناخته‌شده مداحی کشور، در ویژه برنامه «در سوگ خورشید» حضور داشت. این برنامه هم‌زمان با شب رحلت پیامبر اکرم (ص) و شهادت امام حسن مجتبی (ع)، در رواق امام خمینی (ره) برگزار شد. بر اساس اعلام برنامه‌های حرم، پس از قرائت زیارت‌امین‌الله و سخنرانی، مرثیه‌سرایی و قرائت دعای توسل بانوای سیدمجید بنی فاطمه انجام شد. حضور بنی فاطمه در این برنامه، بخشی از رویکرد امسال حرم رضوی در استفاده از چهره‌های شناخته‌شده مداحی کشور بود؛ رویکردی که با هدف ایجاد تنوع در شیوه‌های عزاداری و برقراری ارتباط با طیف‌های مختلف زائران دنبال شد.

«روضه رضوی»؛ مهدی رسولی در نوبت دوم عزاداری

در ادامه برنامه‌های همان شب، رواق امام خمینی (ره) میزبان نوبت دوم عزاداری با عنوان «روضه رضوی» بود. این مراسم با سخنرانی حجت الاسلام ناصر رفیعی و مرثیه‌سرایی و ذکر مصیبت بانوای مهدی رسولی برگزار شد. قرار گرفتن برنامه‌های بنی فاطمه و مهدی رسولی در دو نوبت متوالی، از نکات قابل توجه برنامه‌های عزاداری امسال بود؛ به گونه‌ای که یک فضای واحد، در دو بخش با دو سبک متفاوت از مداحی و مرثیه‌خوانی، در اختیار زائران قرار گرفت. حضور مهدی رسولی به این برنامه نیز محدود نماند و در آیین‌های مربوط به شهادت امام رضا (ع) نیز در کنار دیگر مداحان شناخته‌شده کشور به اقامه عزاداری پرداخت. گزارش‌های منتشرشده از مراسم روز شهادت ثامن الحجج (ع) نیز از مداحی رسولی و سیدمجید بنی فاطمه در حرم رضوی خبر داده‌اند. یکی دیگر از جلوه‌های متفاوت دهه پایانی